

Ekonomia współdzielenia – jak możemy pomóc sobie nawzajem w spełnianiu wymagań w zakresie dostępności wydarzeń i lokali dla osób ze specjalnymi potrzebami?

Grzegorz Tymoszyk

Czym jest ekonomia współdzielenia

Termin „ekonomia współdzielenia” (z angielskiego sharing economy) jest częścią szerszego zjawiska – „ekonomii współpracy” (z angielskiego collaborative economy). Jest to zjawisko zarówno ze sfery gospodarki, jak i ze sfery społecznej. W pewnym sensie jest powrotem do wczesnych form gospodarki opartej na bliskich więziach społecznych i zaufaniu oraz bezpośredniej wymianie dóbr i usług (z łaciny do ut des – daję, aby otrzymać). Częściowy renesans takiej formy gospodarki został umożliwiony przez rozkwit internetowych form komunikacji i nowe technologie, które pozwoliły na tworzenie niezliczonych i rozproszonych sieci internetowo połączonych ze sobą osób i społeczności, a jednocześnie na budowanie zaufania poprzez otwarte systemy oceniania w tych społecznościach. Ekonomia współdzielenia umożliwia radykalne zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów i dotyczy zarówno bezpośredniego świadczenia sobie usług przez ludzi, jak i współużytkowania, współtworzenia, współkupowania i tym podobne. Ważny jest także ideowy wymiar ekonomii współdzielenia związany z odpowiedzialnością za planetę, ograniczaniem nadprodukcji dóbr i nadmiernej konsumpcji. Na potrzeby niniejszej publikacji skupimy się na kontekście podzielenia się dobrą praktyką z zakresu działań jednej z wrocławskich organizacji pozarządowych w sferze ekonomii współdzielenia, zaspokajającej potrzeby innych NGO w ramach zapewnienia dostępności. Stąd zajmiemy się w ograniczony sposób rozbudowaną typologią zjawiska ekonomii współdzielenia, szeroko opisaną w licznych publikacjach naukowych z dziedziny ekonomii i socjologii. Wyróżnimy więc ekonomię współdzielenia realizowaną: po pierwsze bez zysku (non profit), po drugie nie dla zysku (non for profit) i po trzecie dla zysku (for profit). W pierwszym przypadku korzystający ze współdzielonych zasobów nie płacą bezpośrednio nic za ich użytkowanie, natomiast koszty działalności są pokrywane przez podmiot prowadzący. W drugim przypadku korzystający płacą za użytkowanie współdzielonych zasobów, ale nie więcej niż to wynika z bezpośrednich kosztów prowadzenia tej działalności podzielonych na liczbę korzystających. W trzecim przypadku, który jest modelem biznesowym, korzystający płacą za korzystanie z zasobów, pokrywając wszelkie koszty tej działalności oraz składając się na zysk podmiotu prowadzącego.

Ekonomia współdzielenia w organizacjach pozarządowych (NGO)

Organizacje pozarządowe ze względu na swoją istotę, a więc skoordynowane i długofalowe działania o charakterze pożytku publicznego, nakierowane na dokonywanie pozytywnych zmian w obszarach problemów społecznych (wskazywanych w ich misjach i statutach), a realizowane w oparciu o własne bądź pozyskiwane w otoczeniu zasoby – są, szczególnie w Polsce, z uwagi na szczupłość tych zasobów oraz niski kapitał zaufania w społeczeństwie, niejako „skazane” na pracę w paradygmacie ekonomii współdzielenia. W tym celu bardzo często tworzą tak zwane sieci współpracy, partnerstwa projektowe oraz organizacje o charakterze federacyjnym bądź „branżowym”. Działania NGO bazują na skłonności ludzi do współpracy, pomagania innym i dzielenia się swoim czasem oraz zasobami. Podobne są motywacje osób angażujących się w tworzenie inicjatyw o charakterze ekonomii współdzielenia. Modelami przeważającymi w przedsięwzięciach NGO bazującymi na ekonomii współdzielenia są opisane powyżej: model pierwszy – non profit (odpowiadający nieodpłatnej działalności pożytku publicznego) i model drugi – non for profit (odpowiadający odpłatnej działalności pożytku publicznego).

Badania polskich organizacji pozarządowych prowadzone m.in. przez Stowarzyszenie Klon/Jawor oraz Fundację Stocznia nieodmiennie od lat wskazują na kilka podstawowych barier i problemów w działaniach i rozwoju NGO – głównym jest brak wystarczających zasobów własnych: finansowych, rzeczowych i ludzkich. Owszem, wiele organizacji w sprawozdaniach wykazuje wysokie kwoty obrotów rocznych, ale składają się na nie głównie dotacje ze źródeł publicznych, które pozyskiwane są w drodze konkursów na realizację zadań zleczanych przez administrację państwową lub samorządową – nie są to więc środki własne, które organizacje mogą przeznaczać swobodnie na swoje działania statutowe. Także wpływy ze źródeł prywatnych (np. darowizny, zapisy, spadki i tym podobne) nie stanowią istotnej części przychodów sektora pozarządowego. Co prawda uzyskanie (po spełnieniu szeregu warunków) przez stowarzyszenie lub fundację statusu Organizacji Pożytku Publicznego umożliwia pozyskiwanie od obywateli 1,5% odpisu od podatku PIT, jednak po pierwsze organizacje OPP to tylko nieco ponad 9 tysięcy (dane prowadzącego rejestr OPP Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na rok 2023) na blisko 90 tysięcy NGO (dane GUS za rok 2023). Po drugie – z uwagi na charakter konkurowania o te środki – największe statystycznie szanse na sukces mają organizacje znane i zasobne, posiadające wystarczające środki na sfinansowanie szerokich i kosztownych kampanii medialnych. Po trzecie wreszcie – w odbiorze społecznym najskuteczniejsze, a co za tym idzie decydujące o wyborze organizacji jako beneficjenta odpisu podatkowego są kampanie medialne, budzące emocje, związane z charakterem działań organizacji – stąd najwięcej środków z tego źródła pozyskują te zajmujące się pomocą chorym dzieciom i opieką nad zwierzętami, w dodatku są to od lat te same organizacje.

Z kolei prowadzenie tzw. odpłatnej działalności pożytku publicznego (a więc pobieranie opłat od odbiorców usług NGO) nie pozwala na generowanie zysku.

Bilans takiego przedsięwzięcia musi opierać się na zasadzie: planowane koszty = planowane wpływy.

Owszem, organizacje pozarządowe mogą prowadzić działalność gospodarczą, ale ma ona charakter służebny wobec działalności statutowej, a więc nie może być główną sferą działań organizacji, a cały zysk netto musi być przekazywany na działalność statutową. Problemem w otwieraniu działalności gospodarczej przez NGO są też ograniczenia w zakresie posiadania wystarczającego kapitału finansowego i/lub materialnego, zabezpieczenia kredytowego oraz możliwości pozyskania menedżerów biznesowych.

Taka sytuacja powoduje, że organizacje pozarządowe chętnie sięgają po rozwiązania ze sfery ekonomii współpracy (z angielskiego collaborative economy), a szczególnie ekonomii współdzielenia (z angielskiego sharing economy). Przynosi im to nie tylko oszczędności finansowe, pozwalając zwiększać zakres działań, ale także przyczynia się do budowania sieci współpracy opartych na zaufaniu społecznym oraz ograniczania nadmiernej produkcji i konsumpcji. Chodzi zatem nie tylko o wymiar ekonomiczny, ale także, a dla wielu organizacji przede wszystkim o wymiar ideowy, ekologiczny i społeczny ekonomii współdzielenia.

Pozarządowe Centrum Współdzielenia Zasobów „Współdzielnia” we Wrocławiu – studium przypadku Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych „Umbrella” <https://fundacja-umbrella.org.pl/> od 2007 roku prowadzi Wrocławskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 <https://fundacja-umbrella.org.pl/projekt/29/sektor-3> (zadanie publiczne współfinansowane przez Gminę Wrocław). W ramach tego głównego, misyjnego projektu obecnie udzielane jest wsparcie m.in. edukacyjne, promocyjne i infrastrukturalne (w tym usługa wypożyczania rozmaitego sprzętu) ponad czterystu fundacjom, stowarzyszeniom i grupom nieformalnym (w tym organizacjom zajmującym się turystyką). Poza tym we współpracy z firmami odpowiedzialnymi społecznie (m.in. Hewlett Packard Enterprise Centrum we Wrocławiu, Enea, 3M) przekazano organizacjom pozarządowym w kilku edycjach „Akcji sprzęt dla NGO” blisko dwa tysiące sztuk używanych urządzeń i mebli biurowych. Fundacja „Umbrella” współorganizuje wydarzenia środowiskowe, takie jak: Ogólnopolskie Konwenty Inkubatorów NGO, Dolnośląskie Targi Organizacji Pozarządowych, Kongresy Wrocławskich Organizacji Pozarządowych, oparte o współpracę i współdzielenie zasobów partnerów. Animuje organizacje do współpracy, tworzy partnerstwa projektowe, buduje i uczestniczy w organizacjach federacyjnych i sieciach współpracy, także międzysektorowej.

W latach od 2021 do 2022 wrocławskie NGO informowały o szeregu problemów pod względem zapewnienia możliwości dostępu dla osób ze specjalnymi potrzebami (zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze specjalnymi potrzebami) swoich lokali i wydarzeń. Sygnalizując o tych problemach, jednocześnie w wielu przypadkach wskazywały na, podyktowaną

najczęściej brakiem odpowiedniej wysokości środków finansowych, niemożność zapewnienia w swoich lokalach i podczas wydarzeń wymaganej obowiązującym prawem dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami. Obowiązek zapewnienia tej dostępności, nawet na poziomie tzw. „rozwiązań alternatywnych”, okazał się przedmiotem troski zarówno organizacji pozarządowych, jak i Gminy Wrocław. Tematyka ta poruszana była na posiedzeniach Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, podczas spotkań przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia z liderami wrocławskich NGO zrzeszających osoby z niepełnosprawnościami, zajmujących się prawami tych osób i działających na ich rzecz, w tym z Grupą Branżową NGO do spraw osób z niepełnosprawnościami oraz dostępności przestrzeni publicznej i usług. Ze spotkań tych wysnuto wnioski, że ze względów ekonomicznych i praktycznych celowe byłoby zorganizowanie wypożyczalni sprzętu, którego zastosowanie w lokalach i podczas wydarzeń umożliwiłoby organizacjom spełnienie warunków dostępności lub wdrożenie rozwiązań alternatywnych, i że będzie to najbardziej racjonalnym ograniczeniem występowania tych problemów. Jednocześnie widziano w takim rozwiązaniu szansę na zbudowanie w ten sposób sieci współpracy organizacji pozarządowych i podmiotów Gminy Wrocław opartej o ideę społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia zasobów rzeczowych i ludzkich, co przyczyniłoby się do poszerzenia możliwości realizacji działań oraz efektywnego wykorzystania posiadanych i pozyskiwanych zasobów.

W 2022 roku, w odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez wrocławskie środowisko liderów NGO dotyczące wsparcia przez Gminę Wrocław organizacji w wypełnianiu wymagań dotyczących dostępności lokali i zadań publicznych, Wydział Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia ogłosił konkurs na sfinansowanie kwotą 883 tysiące złotych pilotażowego projektu mającego na celu m.in. wyposażenie, zorganizowanie i poprowadzenie bezpłatnej wypożyczalni sprzętu dla wrocławskich NGO, służącego m.in. poprawie dostępności lokali i wydarzeń. Komisja konkursowa realizację tego zadania publicznego powierzyła Fundacji „Umbrella”.

Projekt ten nosił nazwę Pozarządowe Centrum Współdzielenia Zasobów „Współdzielnia” i realizowany był w okresie od 2 listopada do 31 grudnia 2021 roku jako pilotaż, a następnie w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2022 roku jako pełnowymiarowy projekt (finansowany w kwocie 70 tysięcy złotych). Obecnie jest integralną częścią usług Centrum Sektor 3.

Beneficjentami PCWZ „Współdzielnia” mogły być organizacje pozarządowe (zgodnie z artykułem 3 ustęp 2 i 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) realizujące zadania publiczne Gminy Wrocław i prowadzące działalność statutową w lokalach Gminy Wrocław na rzecz mieszkańców Wrocławia oraz grupy nieformalne realizujące działania na rzecz mieszkańców Wrocławia pod auspicjami organizacji pozarządowej lub Gminy Wrocław. Pierwszeństwo w wypożyczaniu sprzętu oraz uzyskiwaniu materiałów dotyczących dostępności mają mieć te organizacje, które realizują lub będą

realizować zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Obecnie ze sprzętów „Współdzielni” wymienionych w Katalogu Zasobów (do pobrania pod adresem <https://fundacja-umbrella.org.pl/projekt/367/wspoldzielnia>) mogą korzystać bez ograniczeń stowarzyszenia, fundacje i grupy nieformalne, które podpiszą Porozumienie o współpracy z Centrum Sektor 3.

W ramach działań projektu pilotażowego zadaniem Fundacji „Umbrella” było m.in.:

- Rozeznanie potrzeb beneficjentów w zakresie zapewniania dostępności lokali i wydarzeń osobom ze specjalnymi potrzebami, w tym rozwiązań alternatywnych.
- Rozeznanie rynku pod względem możliwości zakupu sprzętu – wyposażenia PCWZ „Współdzielnia”.
- Przygotowanie i wdrożenie procedury formalno-prawnej umożliwiającej dokonanie zakupów wyposażenia PCWZ „Współdzielnia”.
- Przygotowanie projektów graficznych i oznakowań inwentarzowych na wyposażenie PCWZ „Współdzielnia”.
- Realizacja zakupów wyposażenia PCWZ „Współdzielnia” (w tym zaplecza magazynowego) oraz koniecznych usług.
- Opracowanie regulaminu i procedur wypożyczania sprzętu.
- Przygotowanie i przeprowadzenie akcji promującej działania PCWZ „Współdzielnia” oraz idei społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia wśród wrocławskich NGO.
- Realizacja spotkania w środowisku wrocławskich organizacji pozarządowych animującego do wdrażania rozwiązań społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia, a co za tym idzie powiększania bazy zasobów do wykorzystywania przez te organizacje w ich działalności.
- Rozpoczęcie i prowadzenie działań związanych z czasowym, nieodpłatnym (za kaucją) wypożyczaniem oraz nieodpłatnym przekazywaniem sprzętu i materiałów beneficjentom np. taśm oznaczeniowych, taśm antypoślizgowych, tabliczek informacyjnych w piśmie wypukłym i alfabecie Braille’a. Prowadzenie działań w możliwie elastycznych, lecz racjonalnych ramach czasowych w dni powszednie.
- Ewaluacja projektu, przygotowanie raportu.
- Zakończenie i rozliczenie projektu, złożenie sprawozdania z realizacji zadania.

Lista zakupów była konsultowana z ekspertkami i ekspertami z wrocławskich organizacji zajmujących się tematyką dostępności, tak aby zakupić sprzęt potrzebny i doskonałej jakości. Wśród zakupionych sprzętów znalazły się m.in.: kompaktowe rampy podjazdowe o różnej długości, krzesła ewakuacyjne, obszarowe i indywidualne pętle indukcyjne, zestawy przywoławcze, typowe tabliczki informacyjne w piśmie wypukłym i alfabecie Braille'a, taśmy oznaczeniowe i tym podobne. Zgodnie z postulatami NGO zakupiono także sprzęty, które byłyby przydatne w organizacji wydarzeń, także plenerowych, m.in.: namioty pantografowe i plenerowe, składane krzesła, stoły walizkowe, wózki transportowe, generatory prądu, rzutniki do projekcji w dziennym świetle, rozkładane ekrany i tym podobne. Zakupiono także obszerny garaż, który został ocieplony i wyposażony w instalację alarmową – służy jako magazyn sprzętu „nieelektrycznego”.

Wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji zrealizowanego przez Fundację „Umbrella” w okresie od 2 listopada do 31 grudnia 2021 roku zadania publicznego Gminy Wrocław pod nazwą Pozarządowe Centrum Współdzielenia Zasobów „Współdzielnia” – pilotaż wskazały, że dalsza działalność PCWZ jest ze wszech miar pożądana i powinna być rozwijana. W raporcie z ewaluacji możemy przeczytać m.in.:

„We wszystkich wywiadach rozmówcy podkreślali, że zapewnienie dostępności wymaga środków, wiedzy oraz poświęcenia czasu. Usługa bezpłatnej wypożyczalni umożliwia oszczędność środków, które nie muszą być wydane na sprzęt, ponieważ podmiot wypożyczy go bezpłatnie. Według respondentów warto rozważyć, aby usłudze wypożyczania towarzyszyła edukacja w tym zakresie oraz informacja o obowiązkach wynikających z Ustawy o dostępności. Niezależnie od wielkości organizacji reprezentowanej przez kolejnych rozmówców temat dostępności nie był nikomu obcy, ale rozmówcy reprezentowali różny poziom wiedzy w tym temacie. Można zaryzykować twierdzenie, że im większa i stabilniejsza organizacja, tym temat jest bardziej zgłębiany, rozpatrywany na różnych poziomach, innych niż ten najpopularniejszy – architektoniczny. Małe i młode organizacje nie mają często zasobów, aby sprostać wymogom dostępności. Część rozmówców nie zdawała sobie sprawy z obowiązków, jakie nakłada na nich Ustawa o dostępności. Wszystkie osoby starały się poszerzyć wiedzę na własną rękę. Powtarzającym się wątkiem jest twierdzenie: Nas to nie dotyczy lub dotyczy w małym stopniu, bo na nasze wydarzenia nie zgłaszają się osoby z niepełnosprawnością. Jak zauważyły dwie rozmówczynie, może się tak dziać, ponieważ nie zawsze w komunikowaniu o wydarzeniach jest jasna informacja o dostosowaniu wydarzenia lub miejsca dla osób ze szczególnymi potrzebami. To sprawia wrażenie pętli problemu – osoby niepełnosprawne nie przychodzą, bo nie wiedzą, że mogą przyjść, a my dalej nie informujemy, bo przecież nie przychodzą. W rozmowach często pojawiał się wątek dotyczący tego, czy warto inwestować tyle czasu, energii i środków, jeśli później na wydarzenia przychodzą pojedyncze osoby z niepełnosprawnościami. Wszystkie osoby zgłaszały potrzebę przejścia przeszkolenia z użytkowania wypożyczonego sprzętu, szczególnie z wykorzystania pętli indukcyjnych. Problemem, o którym

komunikowali wszyscy rozmówcy, jest trudność w opłaceniu transportu wypożyczanego sprzętu. Wszyscy uczestnicy wywiadów pozytywnie ocenili możliwość korzystania z wypożyczalni i wyrazili zainteresowanie konkretnymi pozycjami.”

W ramach kolejnego projektu realizowanego w 2022 roku PCWZ „Współdzielnia” rozwijała swoje działania poprzez m.in. efektywne wykorzystywanie zasobów sprzętowych i doskonalenie form ich udostępniania (np. wprowadzenie możliwości rezerwacji internetowej na bazie aplikacji zarezerwuj.pl) oraz dokonywanie zakupów sprzętu lub materiałów uzupełniających te zasoby. Czuwano nad stanem technicznym sprzętu i jego właściwym wykorzystaniem przez beneficjentów, a także podejmowano działania związane z ewentualnymi naprawami. Promowano także działalność Centrum i idei społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia wśród wrocławskich NGO. Nie odniesiono natomiast znaczących postępów w zakresie tworzenia i rozwijania sieci współpracy w ramach idei społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia (docelowo PCWZ „Współdzielnia” miała się stać wspólną platformą skupiającą katalog zasobów oferowanych przez wrocławskie organizacje do współdzielenia). Przyczyną tego stanu rzeczy może być niechęć do dzielenia się sprzętami, które stanowią element ważny, cenny i z trudem zdobywany przez w większości „biedne” organizacje, a także z obawy przed jego zużyciem lub uszkodzeniem czy zniszczeniem.

W tym okresie efektywnie zaspokajano potrzeby 56 beneficjentów poprzez: czasowe i bezpłatne, zgodne z opracowanym Regulaminem, udostępnianie sprzętu będącego w dyspozycji Centrum (z zastosowaniem odpowiednio zróżnicowanej co do wysokości kaucji jako zabezpieczenia wypożyczanego mienia – wprowadzono możliwość uiszczania kaucji gotówką oraz przez wpłatę na konto). Kaucje, opis sprzętu oraz warunki wypożyczenia dostępne były w Katalogu Zasobów. Beneficjenci mogli wypożyczać i zdawać sprzęt w dni robocze od godziny 9 do 20 (w okresie od lipca do sierpnia od 9 do 17). Sprzęt dostępny był dla organizacji poprzez: system rezerwacji online oraz rezerwację telefoniczną lub mailową. Rozdysponowywano bezpłatnie wśród beneficjentów materiały, np. taśmy oznaczeniowe, taśmy antypoślizgowe, tabliczki informacyjne w piśmie wypukłym i alfabecie Braille’a w łącznej liczbie 370 sztuk. Wdrożono również rozwiązania, które stanowiły dorobek projektu pilotażowego, m.in.: możliwość rezerwacji zasobów poprzez narzędzie online; dostępność Katalogu Zasobów w wersji papierowej oraz online; dostępność instrukcji obsługi sprzętu w wersji papierowej i elektronicznej, zasady uzgadniania warunków i zasad transportu sprzętu przez beneficjentów, wykorzystanie przez pracowników umiejętności zdobytych podczas szkolenia z obsługi pętli indukcyjnej. Ustalano z beneficjentami szczegóły dotyczące procesu wypożyczenia – konkretne godziny odbioru, informowano o gabarytach i ciężarze sprzętu w celu skutecznego transportu, wcześniejsze przygotowywanie przez Pracowników Centrum wieloelementowych wypożyczeń w celu szybszego procesu wydawania sprzętu. Dokonywano zakupów sprzętu i materiałów uzupełniających zasoby „Współdzielni” (m.in. zakupiono sześć namiotów), a także

działań związanych z ewentualnymi naprawami. Przy wyborze zakupionego sprzętu sugerowano się zgłaszanymi przez beneficjentów potrzebami oraz popularnością wynajmów poszczególnych sprzętów. Promowano działalność „Współdzielni” i idei społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia poprzez: założenie profilu na Facebooku (liczba polubień – 158; liczba obserwujących – 172), promocję działań na stronie internetowej Fundacji Umbrella oraz profilach na Facebooku Fundacji Umbrella i Centrum Sektor 3; publikację informacji poprzez newsletter Centrum Sektor 3; zaprojektowano, wydrukowano oraz kolportowano ulotki i plakaty w siedzibie Fundacji oraz przy okazji wydarzeń własnych. Ponadto portal wroclaw.pl opublikował trzy artykuły dotyczące projektu. Animowano środowisko wrocławskich NGO do wdrażania rozwiązań społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia, a co za tym idzie powiększania bazy zasobów do wykorzystywania przez te organizacje w ich działalności poprzez udział w spotkaniu wrocławskiej grupy branżowej do spraw osób z niepełnosprawnościami i dostępności, spotkaniu przedstawicieli i przedstawicielek Klubów Środowiskowych w Fundacji Hobbit, kilku spotkań informacyjnych WSS UM i BS UM dotyczących konkursów dla NGO, udział w panelu dyskusyjnym dotyczącym dostępności podczas siódmego Dolnośląskiego Kongresu Obywatelskiego w Krzyżowej, a także poprzez bezpośrednie rozmowy z przedstawicielami NGO w Centrum Sektor 3. Stworzono sieć współpracy w ramach idei społecznie odpowiedzialnej ekonomii współdzielenia poprzez: organizację seminarium pod nazwą „Ekonomia współdzielenia – prezentacje innowacji i dobrych praktyk”, podczas którego zawiązano współpracę między przedstawicielami organizacji. Zorganizowano w dniu 19 października 2022 roku w Centrum Sektor 3 szkolenie z obsługi pętli indukcyjnej, które umożliwiło stworzenie bazy osób wykwalifikowanych do użytkowania sprzętu (w szkoleniu uczestniczyło siedem osób).

Działania projektowe zakończono ewaluacją opartą m.in. o badania ankietowe wśród beneficjentów. Oto ich podsumowanie i rekomendacje:

- Generalna ocena działalności „Współdzielni” obliczona na podstawie średniej ocen z poszczególnych punktów wynosi 5,54 w skali od jeden do sześć.
- Badający najczęściej rekomendowali wyposażenie „Współdzielni” o sprzęt nagłaśniający, podesty sceniczne, oświetlenie, większą liczbę krzeseł.
- Osoby wypożyczające rekomendowały poprawę funkcjonowania systemu w sytuacji wypożyczenia kilku takich samych sprzętów, tak aby nie było konieczności wprowadzania kilka razy tych samych danych.
- Praca personelu wypożyczalni została oceniona wysoko na tle innych ocen.
- Informacje o działalności „Współdzielni” jej beneficjenci czerpali zazwyczaj poprzez kontakty z pracownikami Sektora 3, z Urzędu Miasta, z Facebooka, ze spotkań Grupy Branżowej.

- Większość osób badanych, która udzieliła odpowiedzi, uznała, że wypożyczenie sprzętu lub pozyskanie oznaczeń pozwoliło powiększyć zakres dostępności organizowanych wydarzeń lub udostępnianych przestrzeni.